

พฤติกรรมและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

Behavior and Motivation of Thai Tourists at Bangsaen Beach, Sansuk Subdistrict, Mueang Chon Buri District Chonburi Province

Received: April 28, 2023

Revised: April 28, 2023

Accepted: May 3, 2023

ชญญา อินทร์ประสิทธิ์, ปิยะภาคย์ ภูมิภมร,
วัชรภรณ์ ละนิล, ปรางฉาย ปรัตคจิริยา,
นิติภูมิ สร้อยสูงเนิน, และนวัต อุเทนรัตน์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Chanya Inprasit, Piyapak Bhumibhamorn,
Wassaraporn Lanil, Prangchay Paratkajiriya,
Nitiphum Soysoongnern, and Nawat Uthenratana
Kasetsart University

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวหาดบางแสน และศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวหลังจากเกิดเหตุการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา โดยศึกษาในนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในหาดบางแสน จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ เฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่านักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 31-40 ปี สถานภาพโสด เป็นพนักงานเอกชน และมีรายได้ 20,001-30,000 บาท การศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์) กับเพื่อน มักค้างคืน 1 คืน และใช้ค่าใช้จ่าย 1,001-2,000 บาท และหาข้อมูลเกี่ยวกับหาดบางแสนด้วยอินเทอร์เน็ต ด้านแรงจูงใจในการเลือกท่องเที่ยวหาดบางแสนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.08$) โดยส่วนใหญ่มีแรงจูงใจระดับมากที่สุดในเรื่อง สิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{x} = 4.54$, $SD = 0.61$) สถานที่ตั้งของหาดบางแสน ($\bar{x} = 4.51$, $SD = 0.78$) ราคาสินค้าและอุปกรณ์ในการเล่นกิจกรรมบริเวณหาดบางแสน ($\bar{x} = 4.43$, $SD = 0.74$) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม บริเวณหาดบางแสน ($\bar{x} = 4.40$, $SD = 0.77$) ความสะดวกสบายในการเดินทางมายังหาดบางแสน ($\bar{x} = 4.37$, $SD = 0.88$) และกิจกรรมที่จัดขึ้นในหาดบางแสน ($\bar{x} = 4.34$, $SD = 1.06$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: พฤติกรรม, แรงจูงใจ, นักท่องเที่ยว

Abstract

The research, Behavior and motivation of Thai tourists at Bangsaen beach, Sansuk sub-district, Mueang Chon Buri district, Chonburi province, aims to study the tourist behavior at Bangsaen beach and explore the tourist motivation after Covid-19 pandemic crisis. The sample

group is 400 Thai tourists who have visited Bangsaen beach before be reported by frequency, percentage, mean, and standard deviation. The results found that most of the responders were males who aged between 31-40 years old, have single status, graduated in Bachelor's degree or equivalent, working in private companies, and earn 20,000-30,000 baht per month. Participants usually travel to Bangsaen beach by their personal car during the weekend (Saturday to Sunday) for relaxation and stayover one night with friends. The expenses are 1,001-2,000 baht per trip. Most tourists searching travel information via internet. The motivation of decision to visit Bangsaen beach in general shows highest level ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.08$), specifically, in facilities ($\bar{x} = 4.54$, $SD = 0.61$), the location ($\bar{x} = 4.51$, $SD = 0.78$), price of products and activity equipments ($\bar{x} = 4.43$, $SD = 0.74$), price of food and beverage ($\bar{x} = 4.40$, $SD = 0.77$), convenience of traveling to Bangsaen beach ($\bar{x} = 4.37$, $SD = 0.88$), and activities ($\bar{x} = 4.34$, $SD = 1.06$) respectively.

Keywords: Behaviors, Motivation, Tourist

บทนำ

ประเทศไทย เป็นประเทศที่มีเสน่ห์ด้านการท่องเที่ยวอย่างมาก เนื่องจากมีทรัพยากรการท่องเที่ยวหลากหลาย ทั้งในเรื่องในเรื่องทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดจากธรรมชาติ และทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวทั้ง 2 ประเภทนี้ เป็นแหล่งสร้างรายได้สำคัญให้กับประเทศเมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าส่งออกอื่น (พัชรมณต์ พร้อมเพียรพันธ์ และ สยาม คำปรีดา, 2022) ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม การที่นักท่องเที่ยวบริโภคซื้อสินค้าและบริการ ทำให้เกิดอาชีพ เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ และสร้างผลประโยชน์ให้กับประชากรในประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2562 ประเทศไทยมีรายได้รวมจากการท่องเที่ยวมากกว่า 3 ล้านล้านบาท จากนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 166 ล้านคน ประเมินการรายได้จำนวน 1.08 ล้านล้านบาท และจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมากกว่า 1.93 ล้านล้านบาท (สำนักข่าวอิสร, 2563) และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ช่วงปี พ.ศ. 2563 ทำให้นักท่องเที่ยวลดลงจากมาตรการล็อกดาวน์ที่รัฐบาลประกาศปิดประเทศและปิดสถานที่ต่าง ๆ ที่เพิ่มโอกาสในการแพร่เชื้อ รวมทั้งรณรงค์ให้ประชาชนอยู่บ้านและรักษาระยะห่าง ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบอย่างหนัก โดยตั้งแต่เดือนมกราคม-พฤษภาคม พ.ศ. 2563 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศสะสมเพียง 25.50 ล้านคน หดตัวร้อยละ 60.75 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ต่อมาในเดือนมกราคม พ.ศ. 2565 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศจำนวน 9.62 ล้านคน นับว่าขยายตัวถึงร้อยละ 113.31 และสร้างรายได้ 4.78 หมื่นล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 108.93 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ภาครัฐยังผ่อนคลามาตรการควบคุมการเดินทาง เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเดินทางภายในประเทศได้อย่างเสรี (Economics Tourism and Sports Division, Ministry of Tourism and Sports, 2020) และตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 มีการปรับมาตรการควบคุมให้ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มในระดับ SHA PLUS (ความมั่นใจในความปลอดภัยด้านสุขอนามัย จากสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย) สามารถเปิดให้บริการเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในร้านได้เป็นกรณีเฉพาะก่อนเวลา 23.00 น. เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจในช่วงเทศกาลปีใหม่ แต่ด้วย

แนวโน้มที่จำนวนผู้ติดเชื้อยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ภาครัฐจึงยังไม่อนุญาตให้ สถานบันเทิง ผับบาร์ คาราโอเกะ หรือสถานที่อื่นที่มีลักษณะคล้ายกันสถานบริการกลับมาดำเนินการ ทำให้ภาพรวมของการท่องเที่ยวไทยปรับตัวดีขึ้นจากการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการเดินทาง และการอนุญาตให้กิจการต่าง ๆ กลับมาดำเนินการได้ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2565 โดยจังหวัดที่มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือนคนไทยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี และชลบุรีตามลำดับ (ฉันทนา หาญมณฑา และ สุเมธ ชูวดาราตระกูล, 2565)

จังหวัดชลบุรีเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สำคัญแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกของประเทศไทย ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบสลับเนินเขาและที่ราบชายฝั่ง จึงมีชายฝั่งทะเลและหาดทรายที่สวยงามเหมาะแก่การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ รายได้ส่วนใหญ่ของจังหวัดชลบุรีมาจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว และเป็นที่ยอมรับในระดับและระดับนานาชาติ จึงทำให้จังหวัดชลบุรีมีนักท่องเที่ยวเยี่ยมเยือนจำนวนมากจากทั่วโลก (ชนิษฐา สร้อยทอง และคณะ, 2565) นอกจากนี้ชลบุรียังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่พร้อมต่อการรองรับการท่องเที่ยวหลายรูปแบบ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และการท่องเที่ยวเพื่อการประชุมให้รางวัล ประกอบกับการเดินทางไปยังจังหวัดชลบุรีค่อนข้างสะดวกและมีตัวเลือกที่หลากหลาย เช่น รถทัวร์ รถตู้สาธารณะ รถยนต์ส่วนบุคคล รถไฟ และอยู่ไม่ไกลจากสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่ตัดสินใจไปเที่ยวจังหวัดชลบุรีมักจะเลือกเดินทางไปยังหาดบางแสนอีกด้วย เนื่องจากหาดบางแสนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดชลบุรีหลังจากได้ถูกพัฒนาให้เป็นสถานที่พักผ่อนตากอากาศ และจากการพัฒนาทางด้านการคมนาคมขนส่งของจังหวัดชลบุรี ทำให้การเดินทางไปยังจังหวัดชลบุรีมีความสะดวกรวดเร็ว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง ที่สามารถเดินทางไป-กลับ ภายในวันเดียวได้ จึงเป็นเหตุให้นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาพักผ่อนที่หาดบางแสนมากขึ้น อย่างไรก็ตามในปัจจุบันจำนวนของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนมีจำนวนลดลง เนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 รวมถึงการขาดการจัดการที่ดีก่อให้เกิดปัญหาสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมขึ้น โดยหาดบางแสนได้ถูกจัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีระดับความรุนแรงในปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ควรดำเนินการแก้ไขปัญหาส่งแวดล้อมโดยเร่งด่วน (คมสิทธิ์ เกียนวัฒนาม, 2564)

ดังนั้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะศึกษาพฤติกรรมและแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เพื่อนำผลการศึกษาดังกล่าวมาพัฒนาให้การท่องเที่ยวหาดบางแสนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้กลับมาใช้บริการซ้ำ อันจะทำให้นักท่องเที่ยวและสภาพเศรษฐกิจของจังหวัดชลบุรีได้ฟื้นกลับมาเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยว ณ หาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวหาดบางแสนหลังจากเกิดวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างไร

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ทราบถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการเลือกเข้ามาเที่ยวที่หาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
2. ได้ทราบความเปลี่ยนแปลงของแรงจูงใจนักท่องเที่ยวที่เลือกเที่ยวหาดบางแสน หลังการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019

ทบทวนวรรณกรรม

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยหลังโควิด

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือร่วมกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ไปเยี่ยมญาติ เยี่ยมชมสถานที่ต่างๆ โดยบุคคลที่ตัดสินใจท่องเที่ยวมีความสมัครใจที่จะเดินทางจากที่ภูมิลำเนาของตนไปยังที่แปลกใหม่ ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่ต่างไปจากการใช้ชีวิตประจำวันการเดินทางนั้น อาจจะมีการค้างคืนหรือไม่ค้างคืนก็ได้ โดยมีเงื่อนไขสำคัญ คือ เดินทางเพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ได้ แต่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ การท่องเที่ยวไม่ได้หมายถึงเพียงแค่การเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือสนุกสนานบันเทิงเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงการเดินทางเพื่อประชุมสัมมนา ศึกษาหาความรู้ เพื่อการกีฬา ติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมญาติพี่น้องด้วย (เมตตา ธนิตนนท์, 2560) ชายหาดบางแสนเป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยม คอยต้อนรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเล่นน้ำพักผ่อนหย่อนใจบริเวณชายหาด มีความยาวรวมประมาณ 2.5 กิโลเมตร แม้จะเป็นทะเลฝั่งอ่าวไทยแต่บางแสนก็มีน้ำทะเลใสและหาดทรายขาวละเอียด โดยเฉพาะหลังจากที่ได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์และจัดระเบียบบริเวณชายหาดใหม่ ยิ่งทำให้มีความสวยงามและน่าเที่ยว จากชายทะเลกร้าง “บางแสน” แปรเปลี่ยนเป็นสถานตากอากาศชายทะเล ที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ (จังหวัดชลบุรี, ม.ป.ป.) โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวมี 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก สำหรับปัจจัยภายใน เป็นปัจจัยที่เกิดจากตัวนักท่องเที่ยวเอง ซึ่งเป็นตัวผลักดันให้นักท่องเที่ยวแสดงพฤติกรรมความแตกต่าง ส่วนปัจจัยภายนอก คือ สิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวของนักท่องเที่ยวอาจส่งผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ปัจจุบันสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวรุนแรงที่สุด คือ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยการป้องกันและดูแลความปลอดภัยด้านสุขอนามัยเป็นพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจนที่สุด และเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยว การดำเนินชีวิตในรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นไป รวมถึงการปรับตัวให้พร้อมกับสถานการณ์ต่าง ๆ นั้น มีรูปแบบใหม่ต่างจากอดีตและมีแนวโน้มที่จะเป็นวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวหลังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักจะท่องเที่ยวในสถานที่ที่สามารถเดินทางได้ด้วยรถยนต์ส่วนตัว และเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวไม่หนาแน่น เนื่องจากเป็นทางเลือกที่ลดความเสี่ยงในการรับเชื้อโรค (บริสุทธิ์ แสนคำ, 2564)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิศมัย จัตุรัตน์ (2565) ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนของกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และสถิติการทดสอบไคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัวและญาติ เดินทางมาท่องเที่ยวช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ มีความถี่ในการเดินทางท่องเที่ยวน้อยกว่า 3 เดือนต่อ 1 ครั้ง ใช้พาหนะในการเดินทางมาท่องเที่ยวด้วยรถยนต์ส่วนตัว ใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ยต่ำกว่า 2,000 บาท มีวัตถุประสงค์ของการเดินทางมาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ รองลงมาเพื่อชมโบราณสถานและโบราณวัตถุ และเพื่อใช้เวลาว่างกับบุคคลในครอบครัวเท่ากับเพื่อสัมผัสวิถีชีวิตชุมชน รู้จักแหล่งท่องเที่ยวใน

ชุมชนจากสื่อเฟสบุ๊ก รองลงมาจากสื่อเว็บไซต์ และจากสื่อยูทูบ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สนใจมากที่สุด คือ ชมแหล่งโบราณคดีและพิพิธภัณฑ์ รองลงมาสนใจรูปแบบการชมสถาปัตยกรรมเก่าแก่ดั้งเดิม และสนใจรูปแบบการซื้อสินค้า เครื่องแต่งกาย อาหารและของที่ระลึก

อิสระพงษ์ พลธานี (2564) การศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวทางทะเลตามองค์ประกอบของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในพื้นที่เกาะล้าน อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา(Content analysis) และสรุปผลการวิจัยด้วยวิธีเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่าผลกระทบด้านเศรษฐกิจจากการที่นักท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ธุรกิจการท่องเที่ยวมีการขยายตัวทำให้เกิดการจ้างงานสร้างรายได้และอาชีพให้กับคนในชุมชน แต่เมื่อมีรายได้เพิ่มมากขึ้นค่าครองชีพก็สูงมากขึ้นเช่นกัน ด้านสังคมการท่องเที่ยวประกอบด้วยกิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเล ทำให้ชาวบ้านมีทางเลือกในการประกอบอาชีพที่หลากหลายมากขึ้น นอกเหนือจากอาชีพทำการประมงดั้งเดิม มาเป็นการประกอบอาชีพให้บริการด้านการท่องเที่ยว ทำให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณประโยชน์น้อยลง การคมนาคมบนเกาะล้านเกิดอุบัติเหตุขึ้นบ่อยครั้ง เนื่องจากเส้นทางส่วนมากเป็นทางลาดชันเนื่องจากนักท่องเที่ยวไม่ชำนาญการใช้เส้นทางด้านวัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างน้อย เพราะชาวบ้านบนเกาะล้านยังคงมีการแต่งกาย การดำเนินชีวิต และการเคารพบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือสถานที่สำคัญทางศาสนาตามเดิม และด้านสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเกิดขึ้นจากการมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากขึ้น ส่งผลให้ปะการังเสื่อมโทรม และเกาะล้านยังพบกับปัญหาขยะล้นเกาะ เนื่องจากการจัดการขยะที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ แต่ในอนาคตมีโครงการที่จะทำศูนย์กำจัดขยะโดยวิธีเผาทำลายขยะเพื่อลดปริมาณจำนวนขยะบนเกาะล้าน ซึ่งผลจากการศึกษานี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของเกาะล้านได้ต่อไป

วาสนา สุวรรณวิจิตร (2564) ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทยที่สอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่รวมจำนวน 400 ราย ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 25-34 ปีสถานภาพโสด สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีนับถือศาสนาคริสต์อาศัยอยู่ในทวีปยุโรป ทำงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 90,000 บาท มีงานอดิเรกคือการเดินทางท่องเที่ยว ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต มีการจัดการมาท่องเที่ยวด้วยตนเองส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวเป็นครั้งแรกโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ มุ่งหาความเพลิดเพลินในการเดินทางมาท่องเที่ยว คือ สถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติมีผู้ร่วมเดินทางจำนวน 2 คนซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือญาติมิตร สินค้าที่สนใจในพื้นที่คือ อาหาร กิจกรรมการท่องเที่ยวที่สนใจเข้าร่วมระหว่างท่องเที่ยวในพื้นที่ คือ การล่องเรือเที่ยวชมเกาะมีระยะเวลาที่ใช้ในการมาท่องเที่ยวในพื้นที่โดยเฉลี่ย 2-5 วันต่อครั้ง โดยมีค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวในพื้นที่เฉลี่ยต่อครั้งต่อคนมากกว่า 15,000 บาท ทั้งนี้นักท่องเที่ยวมีความต้องการมาเที่ยวในพื้นที่ข้าหากมีโอกาส สิ่งนี้นักท่องเที่ยวชอบมากที่สุดในช่วงท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทย คือ ความสวยงามของธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาได้แก่ อาหาร ผลไม้วัฒนธรรม สัมผัสไมตรี การดำน้ำ เล่นน้ำ อาบแดด กิจกรรมท่องเที่ยว ตลาดการช้อปปิ้งและอื่น ๆ

เขวิกา สุขเยี่ยม และ วันวิสา อยู่สา (2560) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อชายหาดหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชายหาดหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว จำนวน 400 คน พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 21-30 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพนักเรียนและนักศึกษาและมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อชายหาดหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัด

ประจวบคีรีขันธ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการคมนาคมขนส่ง ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย และด้านการบริการของเจ้าหน้าที่โดยให้ความสำคัญในด้านการคมนาคมขนส่งมากที่สุด

ธีระวัฒน์ จันทิก และคณะ (2559) ศึกษาการวิจัยพฤติกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลของนักท่องเที่ยวกรณีศึกษาหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในกีวเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวกรณีศึกษา หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี จุดประสงค์ในการมาท่องเที่ยวแหล่งข้อมูลในการท่องเที่ยว มาเพื่อพักผ่อน ลักษณะการมาท่องเที่ยวคือเดินทางมากับญาติพี่น้องและครอบครัว พาหนะที่ใช้ในการเดินทางคือรถยนต์ส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 70 ระยะเวลาของการมาท่องเที่ยวพบว่าส่วนมากจะใช้ เวลา 2 วันคิดเป็นร้อยละ 55 และค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวพบว่าส่วนมากอยู่ที่ 1,001-5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42 และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวกรณีศึกษาชายหาด บางแสนจังหวัดชลบุรีทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านที่พักด้านสถานที่ท่องเที่ยวด้านอาหาร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านระบบการคมนาคมขนส่งด้านความปลอดภัยด้านอัยาศัยด้าน ความคุ้มค่าของเงินที่จ่ายในการท่องเที่ยวคนว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ฐาปนีย์ ไตรจันทร์ (2557) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ชายหาดบางแสน โดยกลุ่มตัวอย่างคือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปเที่ยวชายหาด บางแสน จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า นักท่องเที่ยวเป็นเพศหญิงมากที่สุด มีอายุระหว่าง 30-39 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัท และลูกจ้างเอกชน มีรายได้อยู่ในช่วง 10,001-15,000 บาท โดยภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวพบว่า มาท่องเที่ยวด้วยตนเองพร้อมกับครอบครัว และญาติพี่น้อง มีความพึงพอใจจากการมาท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ใช้รถส่วนตัวเป็นพาหนะในการเดินทาง ระยะเวลาการท่องเที่ยวมีจำนวน 1-2 วัน โดยพักค้างคืนที่ บังกะโล/รีสอร์ท มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว 1,001-2,000 บาทต่อครั้ง กิจกรรมที่ชอบทำที่สุดในการมาท่องเที่ยวคือการรับประทานอาหารแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเดินทาง สอบถามจากเพื่อน/คนรู้จัก/ญาติและมีความคิดว่าจะกลับมาท่องเที่ยวอีก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมุ่งที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวหาดบางแสน ประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมา และเคยมาท่องเที่ยวในหาดบางแสน ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมา และเคยมาท่องเที่ยวในหาดบางแสน ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Cochran (Cochran WG, 1976) ดังนี้

$$n = \frac{P(1-P)(Z)^2}{(e^2)}$$
 เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง, P = สัดส่วนของประชากร, e = สัดส่วนความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ร้อยละ 5, Z = ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือระดับนัยความสำคัญ 0.05

คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{0.50(1-0.50)(1.95)^2}{(0.05^2)} = \frac{0.50(0.50)(3.8416)}{(0.0025)} = \frac{0.9614}{0.0025} = 384.1 \text{ หรือ } 385 \text{ ราย}$$

ดังนั้น จะได้กลุ่มตัวอย่าง 385 ราย และชดเชยภาวะเสียหายระหว่างการเก็บข้อมูล อีก 15 ราย รวมทั้งสิ้น 400 ราย

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยเลือกเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวและผู้ที่เคยมาท่องเที่ยวหาดบางแสน และยินยอมตอบแบบสอบถามด้วยตนเองด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลด้านประชากร พฤติกรรมประชากร และแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่สามารถเก็บข้อมูลได้สะดวก รวดเร็ว โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ภูมิลำเนา ซึ่งเป็นคำถามที่ให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียวจากหลายคำตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาและผู้ที่เคยมาท่องเที่ยว ณ หาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน ซึ่งมีทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่ ด้านการส่งเสริมการขาย

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด

และทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดย (Reliability) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวที่หาดบางแสน จำนวน 30 คน (อัศวิน แสงพิบูล, 2562) ได้ผลลัพธ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.95

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล มีวิธีการดังต่อไปนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ภูมิลำเนา รายงานผลด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย จุดประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยว ระยะเวลาในการท่องเที่ยว จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยว และช่องทางในการรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ของสถานที่ท่องเที่ยว รายงานผลด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลด้านแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม ตามทฤษฎีส่วนผสมทางการตลาด รายงานผลด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบน (Standard Deviation) โดยแปลผลคะแนนเฉลี่ย ดังต่อไปนี้ คะแนนเฉลี่ย 4.21–5.00 แสดงว่า มีแรงจูงใจมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.41–4.20 แสดงว่า มีแรงจูงใจมาก คะแนนเฉลี่ย 2.61–3.40 แสดงว่า มีแรงจูงใจปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.81–2.60 แสดงว่า มีแรงจูงใจน้อย คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.80 แสดงว่า มีแรงจูงใจน้อยที่สุด

แบบสอบถามตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิด

ผลการวิจัย

วิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 3 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-31 มีนาคม พ.ศ. 2566 โดยวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง ซึ่งสามารถจำแนกข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ (n = 400)

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	195	48.75
หญิง	182	45.5
LGBTQIA+	23	5.75
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	8	2
20-30 ปี	107	26.75
31-40 ปี	215	53.75
41-50 ปี	56	14
51-60 ปี	12	3
61 ปี ขึ้นไป	2	0.5
สถานภาพสมรส		
โสด	212	53
สมรส	166	41.5
หย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย	22	5.5
อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	100	25
รับข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	63	15.75
พนักงานเอกชน	159	39.75
ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ	77	19.25
ข้าราชการเกษียณ	1	0.25
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	25	6.25
10,001-20,000 บาท	71	17.75
20,001-30,000 บาท	184	46
มากกว่า 30,001 บาท	120	30
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	26	6.5
ปริญญาตรี/เทียบเท่า	333	83.25
ปริญญาโท/เทียบเท่า	36	9
ปริญญาเอก/เทียบเท่า	5	1.25
ภูมิลำเนา		
ภาคเหนือ	7	1.75
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	44	11

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
ภาคใต้	28	7
ภาคกลาง	299	74.75
ภาคตะวันตก	17	4.25
ภาคตะวันออก	5	1.25

ข้อมูลในตารางที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ภูมิลำเนา จากการสำรวจข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 400 คน พบว่า เป็นเพศชาย จำนวน 195 คน (ร้อยละ 48.75) และรองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 182 คน (ร้อยละ 45.5) และ LGBTQIA+ จำนวน 23 คน (ร้อยละ 5.75) ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 215 คน (ร้อยละ 53.75) รองลงมาเป็นช่วงอายุ 20-30 ปี จำนวน 107 คน (ร้อยละ 26.75) ช่วงอายุ 45-50 ปี จำนวน 56 คน (ร้อยละ 14) 51-60 ปี จำนวน 12 คน (ร้อยละ 3) ต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 8 คน (ร้อยละ 2) ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุด คือ ช่วงอายุ 61 ปี ขึ้นไป จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.5) กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีสถานภาพโสด จำนวน 212 คน (ร้อยละ 53) รองลงมา คือ สถานภาพสมรส จำนวน 166 คน (ร้อยละ 41.5) และสถานภาพหย่าร้างหรือหม้าย จำนวน 22 คน (ร้อยละ 5.5) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน จำนวน 159 คน (ร้อยละ 39.75) รองลงมาประกอบอาชีพนักเรียนหรือนักศึกษา จำนวน 100 (ร้อยละ 25) อาชีพธุรกิจส่วนตัวหรืออาชีพอิสระ จำนวน 77 คน (ร้อยละ 19.25) รับข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ จำนวน 63 คน (ร้อยละ 15.75) และมีจำนวนน้อยที่สุดเป็นข้าราชการเกษียณ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.25) เมื่อจำแนกรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ย 20,001-30,000 บาทจำนวน 184 คน (ร้อยละ 46) รองลงมา คือ ผู้มีรายได้มากกว่า 30,001 บาท จำนวน 120 คน (ร้อยละ 30) รองลงมา คือ รายได้เฉลี่ย 10,001-20,000 บาท จำนวน 71 คน (ร้อยละ 17.75) และน้อยที่สุด คือ รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทจำนวน 25 คน (ร้อยละ 6.25) ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 333 คน (ร้อยละ 83.25) กลุ่มรองลงมา คือ ระดับการศึกษาปริญญาโทหรือเทียบเท่า จำนวน 36 คน (ร้อยละ 9) กลุ่มระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 26 คน (ร้อยละ 6.5) และกลุ่มที่น้อยที่สุด คือ ระดับการศึกษาปริญญาเอกหรือเทียบเท่า จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.25) ตามลำดับ และภูมิลำเนาของผู้ทำแบบสอบถามส่วนมาก คือ ภาคกลาง จำนวน 299 คน (ร้อยละ 74.75) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 44 (ร้อยละ 11) ต่อมา ภาคใต้ จำนวน 28 คน (ร้อยละ 7) รองลงมา ภาคตะวันตก จำนวน 17 คน (ร้อยละ 4.25) ภาคเหนือ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 1.75) และน้อยที่สุดคือ ภาคตะวันออก จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.25)

2. ข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวหาดบางแสน

ตารางที่ 2 แสดงความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวหาดบางแสน (n = 400)

ข้อมูลด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวหาดบางแสน		
พักผ่อนหย่อนใจ	325	81.25
ทำงาน / ประชุม	21	5.25
เพื่อประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว	34	8.5
เยี่ยมครอบครัว/เพื่อน	20	5

ข้อมูลด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
ท่านใช้ยานพาหนะแบบใดในการเดินทางท่องเที่ยวที่หาดบางแสน		
รถยนต์ส่วนบุคคล	322	80.5
รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล	25	6.25
รถโดยสารประจำทาง	39	9.75
รถจักรยานเช่า	3	0.75
รถเช่า/จ้างเหมา	11	2.75
ท่านใช้เวลาว่างช่วงใดในการเดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน		
วันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์)	32	8
วันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์)	243	60.75
ช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์/วันหยุดเทศกาล	125	31.25
ท่านหาข้อมูลเกี่ยวกับหาดบางแสนด้วยวิธีใดมากที่สุด		
โฆษณาทางสิ่งพิมพ์	55	13.75
อินเทอร์เน็ต	375	93.75
วิทยุกระจายเสียง	6	1.5
โทรทัศน์	85	21.25
หนังสือพิมพ์	24	6
คำบอกเล่าต่อผู้อื่น	84	21
ระยะเวลาในการท่องเที่ยวที่หาดบางแสน		
วันเดียว	98	24.5
ค้างคืน 1 คืน	294	73.5
มากกว่า 1 คืน	8	2
ค่าใช้จ่ายต่อครั้ง/คนในการเดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน		
น้อยกว่า 500 บาท	5	1.25
501-1,000 บาท	43	10.75
1,001-2,000 บาท ขึ้นไป	212	53
มากกว่า 2,001 บาท	140	35
ในครั้งนี้นท่านเดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนมาท่องเที่ยวเกี่ยวกับบุคคลใด		
คนเดียว	108	27
เพื่อน	314	78.5
คู่รัก/สามี/ภรรยา	167	41.75
บุตร	119	29.75
หน่วยงาน	27	6.75
ญาติที่ไม่ใช่สามี/ภรรยา/บุตร	87	21.75

จากตารางที่ 2 คือตารางที่แสดงถึงข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย จุดประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยว ระยะเวลาในการท่องเที่ยว จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยว และช่องทางในการรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ของสถานที่ท่องเที่ยว จากการสำรวจด้านพฤติกรรม พบว่า ส่วนใหญ่วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวหาตบวงสน เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ จำนวน 325 คน (ร้อยละ 81.25) และรองลงมาเพื่อประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว จำนวน 34 คน (ร้อยละ 8.5) ทำงานหรือประชุม จำนวน 21 คน (ร้อยละ 5.25) น้อยที่สุดคือ เยี่ยมครอบครัวหรือเพื่อน จำนวน 20 คน (ร้อยละ 5) ยานพาหนะแบบในการเดินทางท่องเที่ยวที่หาตบวงสนส่วนใหญ่เป็น รถยนต์ส่วนบุคคล จำนวน 322 คน (ร้อยละ 80.5) รองลงมา รถโดยสารประจำทาง จำนวน 39 คน (ร้อยละ 9.75) ต่อมา รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล จำนวน 25 คน (ร้อยละ 6.25) รถเช่าหรือจ้างเหมา จำนวน 11 คน (ร้อยละ 2.75) ตามลำดับ และน้อยที่สุดรถบริษัทเที่ยว จำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.75) ส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์) จำนวน 243 คน (ร้อยละ 60.75) รองลงมาคือช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์หรือวันหยุดเทศกาล จำนวน 125 คน (ร้อยละ 31.25) และน้อยที่สุดวันธรรมดา (จันทร์-ศุกร์) จำนวน 32 คน (ร้อยละ 8) ซึ่งส่วนใหญ่หาข้อมูลเกี่ยวกับหาตบวงสนด้วยอินเทอร์เน็ต จำนวน 375 คน (ร้อยละ 93.75) รองลงมาคือ โทรทัศน์ จำนวน 85 คน (ร้อยละ 21.25) คำบอกเล่าต่อผู้อื่น จำนวน 84 คน (ร้อยละ 21) โฆษณาทางสิ่งพิมพ์ จำนวน 55 คน (ร้อยละ 13.75) หนังสือพิมพ์ จำนวน 24 คน (ร้อยละ 6) และวิทยุกระจายเสียงน้อยที่สุด จำนวน 6 คน (ร้อยละ 1.5) ส่วนใหญ่ระยะเวลาในการท่องเที่ยวที่หาตบวงสน คือ ค้างคืน 1 คืน จำนวน 294 (ร้อยละ 73.5) รองลงมา เป็น วันเดียว จำนวน 98 คน (ร้อยละ 24.5) ระยะเวลาที่น้อยที่สุดคือ มากกว่า1วัน จำนวน 8 คน (ร้อยละ 2) ค่าใช้จ่ายต่อครั้งต่อคนในการเดินทางมาท่องเที่ยวหาตบวงสนส่วนใหญ่อยู่ที่ 1,001-2,000 บาท จำนวน 212 คน (ร้อยละ 53) รองลงมาอยู่ที่มากกว่า 2,001 บาท จำนวน 140 คน (ร้อยละ 35) ต่อมา 501-1,000 บาท จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.2) ตามลำดับ และน้อยที่สุดได้แก่ น้อยกว่า 500 บาท จำนวน 5 คน (ร้อยละ 1.25) และส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวกับเพื่อน จำนวน 314 คน (ร้อยละ 78.5) รองลงมาคือ คู่รัก/สามี/ภรรยา จำนวน 167 คน (ร้อยละ 41.75) มากับ บุตร จำนวน 119 คน (ร้อยละ 29.75) เดินทางคนเดียว จำนวน 108 คน (ร้อยละ 27)ญาติที่ไม่ใช่สามี/ภรรยา/บุตร จำนวน 87 คน (ร้อยละ 21.75) และอันดับสุดท้าย หน่วยงาน จำนวน 27 คน (ร้อยละ 6.75) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาตบวงสน (n = 400)

แรงจูงใจ	$\bar{x}$	SD	ระดับแรงจูงใจ	อันดับ
1. ด้านผลิตภัณฑ์	4.12	0.31	มาก	
1.1 ความสะอาดของหาตบวงสน	3.80	1.28	มาก	4
1.2 บรรยากาศของหาตบวงสน	4.14	0.85	มาก	2
1.3 ความปลอดภัยของหาตบวงสน	4.00	0.97	มาก	3
1.4 สิ่งอำนวยความสะดวกของหาตบวงสน	4.54	0.61	มากที่สุด	1
2. ด้านราคา	4.27	0.19	มากที่สุด	
2.1 ราคาสินค้าและอุปกรณ์ในการเล่นกิจกรรมบริเวณหาตบวงสน	4.43	0.74	มากที่สุด	1
2.2 ค่าอาหารและเครื่องดื่มบริเวณหาตบวงสน	4.40	0.77	มากที่สุด	2
2.3 ราคาที่พักบริเวณหาตบวงสน	4.09	0.74	มาก	4
2.4 ราคาของสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณหาตบวงสน	4.17	0.92	มาก	3

แรงจูงใจ	$\bar{x}$	SD	ระดับแรงจูงใจ	อันดับ
3. ด้านสถานที่	4.19	0.33	มาก	
3.1 สถานที่ตั้งของหาดบางแสน	4.51	0.78	มากที่สุด	1
3.2 ความสะดวกสบายในการเดินทางมายังหาดบางแสน	4.37	0.88	มากที่สุด	2
3.3 ที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคลบริเวณหาดบางแสน	3.77	1.03	มาก	4
3.4 พื้นที่รองรับนักท่องเที่ยวของหาดบางแสน	4.11	0.90	มาก	3
4. ด้านการส่งเสริมการขาย	4.08	0.19	มาก	
4.1 กิจกรรมที่จัดขึ้นในหาดบางแสน	4.34	1.06	มากที่สุด	1
4.2 การประชาสัมพันธ์ของจังหวัดชลบุรี	3.97	1.18	มาก	3
4.3 โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ	4.09	1.07	มาก	2
4.4 การส่งเสริมการขายของร้านค้าในบริเวณหาดบางแสน	3.91	1.09	มาก	4

จากตารางที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน ซึ่งมีทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้

ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) แรงจูงใจด้านผลิตภัณฑ์ของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกของหาดบางแสน ($\bar{x} = 4.54$, $SD = 0.61$) เป็นแรงจูงใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือบรรยากาศของหาดบางแสน ($\bar{x} = 4.14$, $SD = 0.85$) ต่อมาเป็นความปลอดภัยของหาดบางแสน ($\bar{x} = 4.00$, $SD = 0.97$) และอันดับสุดท้ายคือ ความสะอาดของหาดบางแสน ($\bar{x} = 3.80$, $SD = 1.28$)

ด้านราคา (Price) จากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า ราคาสินค้าและอุปกรณ์ในการเล่นกิจกรรมบริเวณหาดบางแสน ($\bar{x} = 4.43$, $SD = 0.74$) และค่าอาหารและเครื่องดื่มบริเวณหาดบางแสน ($\bar{x} = 4.40$, $SD = 0.77$) เป็นแรงจูงใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาเป็น ราคาของสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณหาดบางแสน ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.92$) และอันดับสุดท้ายคือ ราคาที่พักบริเวณหาดบางแสน ($\bar{x} = 4.09$, $SD = 0.74$)

ด้านสถานที่ (Place) แรงจูงใจด้านสถานที่ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า สถานที่ตั้งของหาดบางแสน ($\bar{x} = 4.51$, $SD = 0.78$) และความสะดวกสบายในการเดินทางมายังหาดบางแสน ($\bar{x} = 4.37$, $SD = 0.88$) เป็นแรงจูงใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือ พื้นที่รองรับนักท่องเที่ยวของหาดบางแสน ($\bar{x} = 4.11$, $SD = 0.90$) และลำดับสุดท้าย คือ ที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคลบริเวณหาดบางแสน ($\bar{x} = 3.77$, $SD = 1.03$)

ด้านการส่งเสริมการขาย (Promotion) แรงจูงใจด้านสถานที่ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นในหาดบางแสน ($\bar{x} = 4.34$, $SD = 1.06$) เป็นแรงจูงใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาเป็น โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ ($\bar{x} = 4.09$, $SD = 1.07$) ต่อมาเป็นการประชาสัมพันธ์ของจังหวัดชลบุรี ($\bar{x} = 3.97$, $SD = 1.18$) อันดับสุดท้ายคือ การส่งเสริมการขายของร้านค้าในบริเวณหาดบางแสน ($\bar{x} = 3.91$, $SD = 1.09$)

ตารางที่ 4 ภาพรวมแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน (n = 400)

แรงจูงใจ	$\bar{x}$	SD	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. ด้านผลิตภัณฑ์	4.12	0.31	มาก	3
2. ด้านราคา	4.27	0.13	มากที่สุด	1
3. ด้านสถานที่	4.19	0.33	มาก	2
4. ด้านการส่งเสริมการขาย	4.08	0.19	มาก	4
ภาพรวมทุกด้าน	4.17	0.08	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี มีแรงจูงใจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในระดับมากจากภาพรวมทุกด้าน ($\bar{x}$ = 4.17, SD = 0.08) โดยเมื่อประเมินในแต่ละด้าน คะแนนเฉลี่ยความต้องการมากที่สุดคือ ด้านราคา ($\bar{x}$ = 4.27, SD = 0.13) รองลงมาคือ ด้านสถานที่ ($\bar{x}$ = 4.19, SD = 0.33) ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{x}$ = 4.12, SD = 0.31) และสุดท้ายคือ ด้านการส่งเสริมการขาย ($\bar{x}$ = 4.08, SD = 0.19)

ข้อเสนอแนะที่ได้รับการวิจัย

1. ควรปรับปรุงการจัดการขยะของหาดบางแสน จัดโซนทิ้งขยะให้เป็นระเบียบเรียบร้อยไม่บดบังทัศนียภาพของชายหาด อันนำไปสู่การดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวชายหาดบางแสนมากยิ่งขึ้นในอนาคต
2. ขอความร่วมมือจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดสรรที่จอดรถให้เพียงพอแก่นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวหาดบางแสน เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวต้องการมาท่องเที่ยวหาดบางแสนมากยิ่งขึ้น

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีสถานภาพโสด มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานเอกชน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 20,001-30,000 บาท ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด เพชรประเสริฐ (2559) การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเลชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรีที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวพบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านข้อมูลทั่วไป ผู้ตอบแบบสำรวจเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยส่วนใหญ่มีอายุ อายุ 31-40 ปี มีอาชีพ พนักงานเอกชน มีรายได้ต่อเดือน 20,000-30,000 บาท มีสถานภาพสมรส จึงสังเกตได้ว่า หลังจากเกิดเหตุการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 กลุ่มนักท่องเที่ยวยังคงเป็นกลุ่มเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ทั้ง เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ข้อมูลด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวหาดบางแสน พบว่า ส่วนใหญ่วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวหาดบางแสน เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ยานพาหนะแบบในการเดินทางท่องเที่ยวที่หาดบางแสนส่วนใหญ่เป็น รถยนต์ส่วนบุคคล ใช้เวลาว่างช่วง วันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์-อาทิตย์) หาข้อมูลเกี่ยวกับหาดบางแสนด้วยอินเทอร์เน็ต ระยะเวลาในการท่องเที่ยวที่หาดบางแสน คือ ค่าขึ้น 1 คืน ค่าใช้จ่ายต่อครั้งต่อคน ในการเดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสนส่วนใหญ่อยู่ที่ 1,001-2,000 บาท เดินทางมาท่องเที่ยวกับเพื่อน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของธีระวัฒน์ จันทิก และคณะ (2559) พฤติกรรมการท่องเที่ยวหาดบางแสนของ

นักท่องเที่ยว พบว่า จุดประสงค์ในการมาท่องเที่ยวแหล่งข้อมูลในการท่องเที่ยวพบว่า มาเพื่อพักผ่อน ลักษณะการมาท่องเที่ยวคือเดินทางมากับญาติพี่น้องและครอบครัว พาหนะที่ใช้ในการเดินทางคือรถยนต์ส่วนบุคคล คิดเป็นร้อยละ 70 ระยะเวลาของการมาท่องเที่ยวพบว่าส่วนมากจะใช้ เวลา 2 วันคิดเป็นร้อยละ 55 และค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวพบว่าส่วนมากอยู่ที่ 1,001-5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลังจากเกิดเหตุการณ์แพร่ระบาดไวรัสโคโรนา 2019 ไม่ส่งผลต่อนักท่องเที่ยวพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ทั้งวัตถุประสงค์ในการเดินทาง ยานพาหนะในการเดินทางมาท่องเที่ยว หรือค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยว

ข้อมูลด้านแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดบางแสน พบว่า แรงจูงใจที่ส่งผลให้นักท่องเที่ยวอยากมาเที่ยวที่หาดบางแสนมากที่สุดคือ ด้านราคา ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกของสถานที่ตั้งของหาดบางแสนที่เข้าถึงง่าย และกิจกรรมที่จัดขึ้นในหาดบางแสนที่มีความน่าสนใจแรงจูงใจอยู่ที่ระดับมากเท่านั้น ซึ่งไม่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภพร สุริยะกุล และ ศุภินญา ญาณสมบูรณ์ (2561) พฤติกรรมการบริโภคอาหารทะเลบริเวณชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21-30 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ความพึงพอใจต่อ ส่วนประสมทางการตลาดบริการโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริโภคมีความพึงพอใจต่อส่วนประสมทางการตลาดบริการ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจำหน่าย ด้านส่งเสริมการตลาด ด้านบุคคล ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากเหตุการณ์แพร่ระบาดไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้นักท่องเที่ยวใส่ใจเรื่องค่าใช้จ่ายที่ใช้ไปกับการท่องเที่ยวมากที่สุด หากผู้ประกอบการบริเวณใกล้หาดบางแสนปรับราคาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ อาจจูงใจให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางมายังหาดบางแสนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นงานวิจัยที่ศึกษาพฤติกรรมและแรงจูงใจ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่ และด้านการส่งเสริมการขาย ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว โดยทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย หากมีผู้สนใจทำการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวต่างประเทศ และศึกษาความต้องการในด้านอื่น ๆ ณ หาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เช่นเดียวกัน
2. เนื่องจากผู้เก็บข้อมูลมักเก็บข้อมูลในช่วงเย็นของวัน ประมาณ (17:30-19:30 น.) ทำให้การศึกษากิจกรรมของนักท่องเที่ยวที่ต้องการเที่ยวหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวคล้ายกันควรแบ่งเก็บข้อมูลในแต่ละช่วงเวลาของวันและช่วงวันธรรมดาหรือวันหยุดอย่างเท่าเทียมกันเพื่อให้ได้ข้อมูลครบทุกมิติ เพื่อจะได้นำข้อมูลที่สำคัญจากผู้มาใช้บริการมาใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการและความเหมาะสมของผู้มาใช้บริการ
3. ควรศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวหลังจากเกิดเหตุการณ์เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แพร่ระบาดในสถานที่ท่องเที่ยวทันที เพื่อป้องกันข้อมูลที่คลาดเคลื่อน และไม่ชัดเจนจากความคุ้นเคยของสถานการณ์และโรคอุบัติใหม่

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้เขียนเอกสาร วารสาร จุลสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ คุชณินันท์ และผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศทุกท่าน ที่ได้รังสรรค์ผลงานอันดีเพื่อใช้สำหรับการศึกษาข้อมูลและอ้างอิงในงานวิจัยชิ้นนี้ และขอขอบคุณโครงการจัดตั้งวิทยาเขตสุพรรณบุรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ให้การสนับสนุนในการนำเสนอผลงานวิชาการในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- ชนิษฐา สร้อยทอง และคณะ. (2022). การจัดกลุ่มจังหวัดตามสถิติด้านการท่องเที่ยวรายภูมิภาคภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์, 6(2), 33-47.
- เขวิกา สุขเยี่ยม และ วันวิสา อยู่สา. 2560. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อชายหาดหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 14 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน วันที่ 7-8 ธันวาคม 2560.
- คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา. (2021). การจัดการความเสี่ยงทางการท่องเที่ยว ณ ชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี. Journal of Humanities and Social Sciences Review, 23(2), 142-158.
- จังหวัดชลบุรี. ม.ป.ป. **สภาพทางกายภาพ** (Online).
http://www.chonburi.go.th/website/about_chonburi/about7, 17 กุมภาพันธ์ 2566
- จังหวัดชลบุรี. ม.ป.ป. **หาดบางแสน** (Online).
<http://www.chonburi.go.th/website/attraction/view32>, 6 เมษายน 2566
- ฉันทนา หาญมณฑา และ สุเมธ ธูดาราดระกุล. (2022). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย. Rajapark Journal, 16(48), 321-330.
- ฐานันท์ โตจันทร์. 2557. ปัจจัยที่มีผลต่อการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีระวัฒน์ จันทิก และคณะ. 2559. พฤติกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษาหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ครั้งที่ 1 “การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม”
- บริสุทธิ์ แสนคำ. (2564). พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยหลังสถานการณ์โควิด-19. วารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ, 4(1), 160-167.
- พัชรมณต์ พร้อมเพียรพันธ์ และ สยาม คำปรีดา. (2022). การจัดการการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมชุมชนไทหล่มในเขตเทศบาลเมืองหล่มสัก อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารวิจัยวิชาการ, 5(3), 215-224.
- พิศมัย จิตรัตน์ และ ขวลิย์ ณ ถลาง. (2022). พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนของกรุงเทพมหานคร Behavior of Thai Tourists Visiting in Cultural Attraction in Community-based of Bangkok. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี, 16(2), 50-64.
- เมลดา ธนิตนนท์. (2560). การศึกษาแรงจูงใจและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวบ้านบางเขน. (การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- วาสนา สุวรรณวิจิตร. (2021). รูปแบบการท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทยที่สอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว. Journal of Thai Hospitality and Tourism, 16(2), 63-73.
- ศุภพร สุริยะกุล และ ศุภินญา ญาณสมบูรณ์. 2561. พฤติกรรมบริโภคอาหารทะเลบริเวณชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี. สารนิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สมคิด เพชรประเสริฐ และคณะ. 2559. การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่การท่องเที่ยวทางทะเลชายหาดบางแสนจังหวัดชลบุรีที่มีต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์ ครั้งที่ 1 “การวิจัยเพื่อการพัฒนา เผยแพร่ และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อสังคม”
- สำนักข่าวอิสรา. 2563. **เปลี่ยนวิกฤตโควิด-19 ให้เป็นโอกาส: พลิกฟื้นทรัพยากร-แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ** (Online). <https://www.isranews.org/article/isranews-article/89648-news-31.html>, 11 กุมภาพันธ์ 2566
- อัศวิน แสงพิบูล. 2562. ระเบียบวิธีวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพมหานคร.
- อิสระพงษ์ พลธานี และคณะ. (2021). การศึกษาผลกระทบจากการท่องเที่ยวทางทะเลตามองค์ประกอบของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่เกาะล้าน อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. *Liberal Arts Review*, 16(2), 98-110.
- Cochran, W. G. (1976). *Sampling Techniques*. (2nd). New York : John Wiley and Sons.
- Economics Tourism and Sports Division, Ministry of Tourism and Sports. (2020). *The Situation of Travel Thailand*. <https://secretary.mots.go.th/policy/>